

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Georgikon Campus

Növényorvos Szak

**Egyszikű, T₄-es életformájú gyomnövények kukoricára
gyakorolt allelopátiájának vizsgálata**

Belső konzulens: **Dr. Pásztor György**
egyetemi adjunktus

Készítette: **Schöphen Eszter**
FVUSBN
nappali tagozat

Intézet/Tanszék: **Növényvédelmi intézet**
Növényvédelmi tanszék

Készthely
2023

ÖSSZEFOGLALÁS

A kukorica gyomszabályozása világszinten nagy feladat elé állítja a gazdálkodókat. Ma már közismert tény, hogy a kukorica megfelelő gyomszabályozás alkalmazása nélkül nem termeszthető eredményesen, elhanyagolása jelentős termés kiesést is eredményezhet.

Napjainkban a legnagyobb problémát a T₄-es életformájú gyomnövények okozzák, hazánkban elsősorban a közönséges kakaslábű, a termesztett köles és a zöld muhar. Tömeges előfordulásuk kapáskultúrákban, főleg kukoricaállományokban gyakran megfigyelhető. Ezen növények számos káros hatása mellett, fontos megemlíteni, számításba venni az allelopatikus hatásokat is.

Sokak által kutatott téma a termesztett növények és gyomok közötti allelopatikus kapcsolat és a több éves kutatómunka eredményei igazolják, hogy számos növény faj képes allelokemikáliák termelésére. A termelt allelokemikáliák képesek a növekedésre gátló és serkentő hatást kifejteni. Továbbá 1983-ban Putnam és Defrank vizsgálataik során feljegyezték, hogy különböző növények maradványai 84 féle csírázást mérséklő hatással rendelkeznek.

A diplomadolgozatomban bemutatott vizsgálati eredmények alátámasztják, hogy a vizsgált gyomnövények az *Echinochloa crus-galli* L., *Panicum miliaceum* L. és a *Setaria viridis* L. allelokemikáliákat termelnek, mivel a kísérletek során megállapítható volt az allelopátiás potenciál megléte. A gyomnövények a termelt allelokemikáliák segítségével képesek a kukorica fejlődésére, a növény hajtásának és gyökérzetének növekedésére negatívan, de akár pozitívan is hatni. Ezen adatok ismeretében, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a különböző gyomnövények allelopatikus hatását, amelyet a kukorica növényi részeinek fejlődésére fejtettek ki a csírázás időszaka után. Az allelopátia káros hatásának kivédése céljából is fontos a kukoricakultúrákban a szakszerű gyomszabályozás, ezzel is elősegítve az eredményes kukoricatermesztést.

A vizsgálataink eredményeivel célunk felhívni a figyelmet arra, hogy az inhibitor hatású növényi anyagok, mint potenciális bioherbicidek a jövőben számításba jöhetnek az integrált gyomszabályozás keretein belül, továbbá célunk ismertetni a szakszerű gyomszabályozás jelentőségét és az integrált növénytermesztési technológiák alkalmazását.